

LA CAMPANA DE GRÀCIA

2287

COMPANYS

Dibuix de REBULL

La casa **BASTIDA** s'ha engrandit

Passeig de Gràcia, 18 :: Telèfon 15247 :: BARCELONA

GRAN BASAR DE SASTRERIA Sistema Nordamericà

El secret del nostre èxit és degut a tres raons: 1. La fórmula d'un nou estil aplicat a l'art del vestit. - 2. Tenir sempre disponible el vostre vestit, tant gran com petit, amb gustos seriosos i en gran fantasia. - 3. L'organització de la fabricació i venda directa al comprador i escrupolosament amb un petit benefici.

Som els que va implantar i facilitar el vestit amb la major elegància i la més incompetent baratura, evitant acudir als sastres de mida que, amb els seus preus elevats, era impossible seguir els corrents de la moda. Oferim en la nostra SECCIO DE SASTRERIA la següent norma de preus:

Vestits confeccionats, tipus reclam.	des de 10 pessetes fins a 30 pessetes
Vestits confeccionats, qualitat superior	des de 40 pessetes fins a 75 pessetes
Vestits a mida, en qualitats econòmiques	des de 30 pessetes fins a 60 pessetes
Vestits a mida, gèneres de gran fantasia	des de 50 pessetes fins a 100 pessetes
Pantalons econòmics	des de 5 pessetes
Pantalons fantasia	des de 8 pessetes

Els nostres avantatges amb preu de liquidació els veureu demostrats amb els nombrosos maniqués que als nostres aparadors exhibim, amb models d'estil i gust modern. Això fa que ens engrandim i que la nostra venda vagi sempre en augment.

L'amplitud de les nostres existències arriba fins a les qualitats més selectes i luxoses, sempre amb una gran diferència de preus més barats.

En casos de necessitat, tenim muntada una SECCIO DE CONFECCIO A MIDA, que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores.

SECCIO DE CAMISERIA

Camises blanques	des de 3,95 pessetes	Camises popelin.	des de 6,95 pessetes
Camises percala.	des de 4,95 pessetes	Calçotets	des de 1,95 pessetes

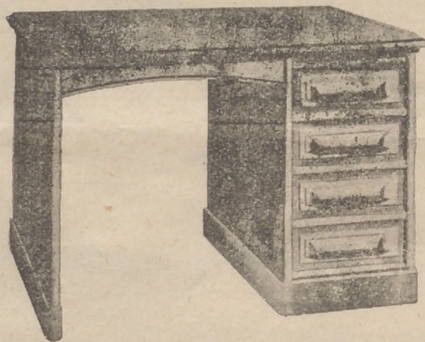
Preus que regeixen a altres Seccions de la Casa

Impermeables	des de 20 pessetes.	Cinturons	des de 0,95 pessetes
Pantaló blanc	des de 7,75 pessetes.	Lligacames.	des de 0,50 pessetes
Pluma	des de 15 pessetes.	Mocadors butxaca.	des de 0,50 pessetes
Americanes esport	des de 15 pessetes.	Mitjons fantasia.	des de 0,50 pessetes
Guardapols	des de 5,95 pessetes.	Tirants	des de 0,95 pessetes
Gorres	des de 0,50 pessetes.	Païames	des de 3 pessetes

Obsequiem els nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure, i adjuntant 0,25 pessetes, en segells, rebran nostres, figurins i un sistema especial per a prendre's les mides, amb les instruccions necessàries, per tal de rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

MOBLES ALTABA

TALLERS, 29, 31 i 71
Telèfon núm. 17445

TALLERS, 29, 31 i 71
Telèfon núm. 17445

MOBLES

PER A OFICINES, DESPATXOS I SIMILARS

PREUS DE FABRICA

La Campana de Gràcia

PERIODIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

Any LXIII - Batallada 3287

Preu: 15 cèntims

BARCELONA, 23 juliol 1932

EDITORIAL

EL VELL LERROUX

El discurs de Lerroux a Saragossa és un acte de sinceritat. Tanmateix, a l'hora de fer efectiu un compromís, són molts els homes que tornen enrera. (No parlem ara del que féu dimarts al Parlament. Intentà només defensar-se i no aconseguí altre resultat que esfondrar-se com a cap d'una política.)

Es reproduïx amb en Lerroux el fenòmen que hem vist amb freqüència aquests dies: homes que abans del 14 d'Abril es presentaven com uns revolucionaris exaltats i que del 14 d'Abril ençà reculen fins a posar-se ben aprop d'aquella caverna que els espera per a engolir-los.

Res no té d'estrany el que passa amb en Lerroux i altres; es vernissaren d'homes moderns i el temps els descrotona i retorna al primitiu estat. No en va Lerroux havia passejat per les Rambles el capell amb la cinta groga i roja. La groga i roja de la monarquia, no el símbol de l'Estat espanyol. És la que correspon perfectament a les seves idees, en el que es refereix a Catalunya i gairebé a tots els quefers polítics actuals.

No pesen ja sobre en Lerroux aquelles multituds que s'ajuntaven abans en les fraternitats republicanes. Els temps heroics han passat; aquelles multituds també.

Avui en els seus centres hi ha uns bons ciutadans que s'hi arreceren per a fer la manilla en les hores de lleure excessives dels seus quefers de buròcrata.

En Lerroux cerca nous escamots entre els adversaris d'ahir. Li tenen el cor robat tots els que s'espolsaven la roba al contacte de les legions lerrouxistes. Creu l'ex-capdill dels "jóvenes bárbaros" que sense ells no pujarà al Poder i cada dia per amansir-los els llença un tros de carn dels seus devots. Un dia els fa ofrena del seu obrerisme ingenu i carrinclò; més tard, ara, el federalisme verbal. No en resta ja res de Lerroux. Poca cosa portarà dins, però aquesta poca cosa, i el què havia manllevat a darrera hora, s'ho mengen joiosament els sobrevinguts.

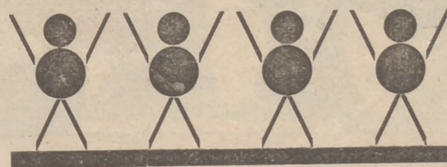
Es un polític a la vella escola espanyola. Un polític que sap que prometre molt no compromet a res. Que a l'hora de les realitzacions, una comissió, una ponència, les esbravaria, o, més freqüent encara, les eternitzaria tot esperant que el cansanci arranges el problema.

No és la seva hora de governar. La República porta alts quefers i s'apressa. Els desoris que pugui determinar la precipitació és el que té d'arranjar el temps. Ara vol córrer per a descansar després. El que es proclamà el 14 d'Abril fou la justícia i la llibertat dels homes i dels pobles. I no ens ho deixarem perdre.

PARC
DE
MONTJUIC

Tots els diumenges,
a la tarda,

Sardanes

Articles i Comentaris

DEL PARLAMENT

Els autonomistes

Tots en són, tots. Des de l'Azaña al darrer i més infeliç dels agraris. Potser caldria fer una excepció: el capellànet (García Gallego). Aquest ha declarat la seva adversió a l'autonomia. Només accepta un principi d'autonomia administrativa molt restringit.

Però tots els altres, tots, volen donar l'autonomia a Catalunya. Unamuno, per exemple, ens ho donaria tot, menys el predomini del català a les escoles i a la Universitat catalanes. I així els altres, tots.

Vull dir que, en teoria, els principis autònoms tenen un gran predicament en aquest primer Parlament de la segona República. Dic "predicament", imitant ara la manera actual de l'Unamuno. "Predicament", això és, predicar, que no és el mateix que obrar, actuar. Ja ho diuen ells: "Una cosa es predicar y otra dar trigo". Com són fidels a aquest profund "adagio" els polítics castellans! Quina dita més seva! Ella els pinta millor que el més lúcid estudi psicològic.

Tots tots prediquen l'autonomia a les Corts, als mitings, al carrer. Autonomia, ací a Madrid, ha passat a ésser un mot com és ara el de la llibertat. De tant usar-lo i rebregar-lo s'ha desinflat, ha perdut la substància. Ja no conté res, ja no és més que un tòpic, una paraula buida.

Si n'hem sentit de discursos autonomistes en aquestes venturoses Corts!

Del gran discurs de l'Azaña a l'espectació bèl·lica del general Fanjul. Aquest també es va declarar autonomista. I s'hi han declarat, a la seva hora—l'hora de predicar—el filòsof Ortega i Gasset, el jurista

Sánchez Román, el fogós Maura, el mesurat i dolç Fernando de los Ríos, el violent Prieto, l'equivoc i fluctuant Lerroux, Alba, el sanguini i rancuniós, la massa socialista, i l'eixarreit pedreny radical, l'ensopida penya agrària, la massa encefàlica, Balbotín Tots i tothom. Dintre aquest Parlament tot és autonomista. No es respira res més.

A l'hora de predicar, naturalment. A l'hora de donar, de "dar trigo", fallen tots i tothom. Cal dir-ho amb paraula dura, però exacta. Si en teoria tothom és al costat de Catalunya, a la pràctica, poc o molt, tothom és contra Catalunya.

A l'hora de concedir-nos coses, de donar-nos atribucions, tothom afluixa, tothom retalla, suprimeix, restringeix.

En això hi ha unanimitat perfecta. Els catalans ens hem guanyat l'autonomia, tènim provat que ens la mereixem. Però, ah! Cal anar amb compta-gotes. L'autonomia sí, però això, allò i allò de més enllà, cent coses essencials sense les quals parlar d'autonomia és una befa o una paròdia irrisòria, això, allò i allò de més enllà, ens ho neguen tots, tothom.

D'aquest mal greu, aquest desacord entre els grans discursos autonomistes i les mesquines atribucions que se'ns donen, n'ha patit tothom i en patirà profundament Catalunya.

El gran discurs de l'Azaña pateix del mateix defecte. Rovira i Virgili ja ho va marcar. En teoria molt bé; a la pràctica, el mateix Azaña va retallar massa. I tots han fet i fan igual. Predicar autonomia i negar atribucions a la regió autònoma.

Es tot un pensament polític, una ideologia, una sensibilitat tancada, contra les quals ens esclafem els catalans.

Hauria estat millor no parlar d'autonomia, no contar-la, no predicar-la i haver

obtingut unes quantes coses més d'aquestes que són essencials.

Amb tants autonomistes convençuts i eloqüents com han sortit al Parlament, la pobre autonomia, que no pot viure de paraules, sinó de realitats, com tot ésser vivent, corre el perill de quedar sense ossos i sense carn i esdevenir un fantasma, una paraula, com tantes coses de la vella i la nova Espanya, que sembla posseir la trista virtut de devorar la substància de les coses i reduir-les a la mera apariència, al mot buit i sonor.

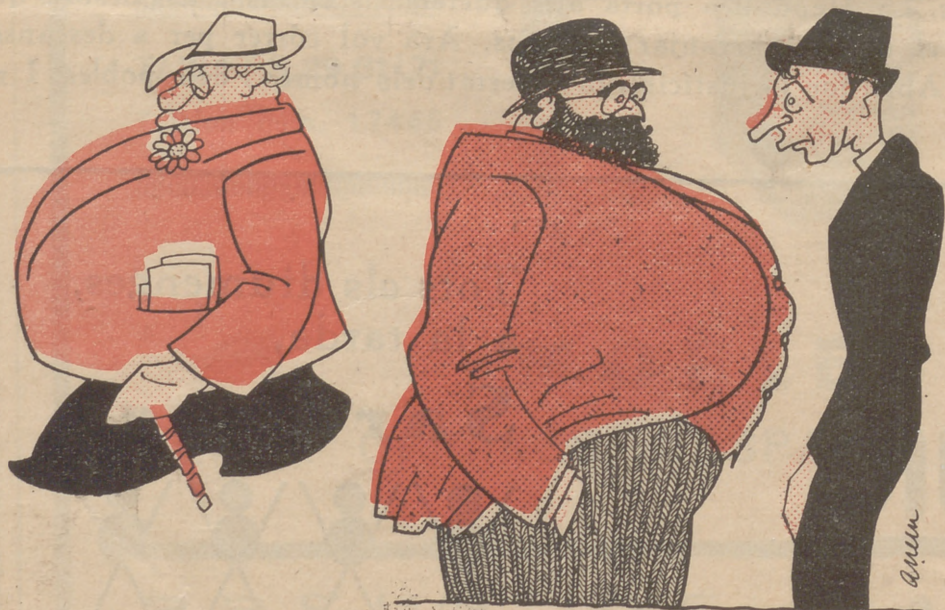
JOAN PUIG i FERRETER

Política d'expansió

Es un desig natural dels pobles refer la seva antiga unitat quan per fets accidentals de la Història aquella ha estat desfeta, i Catalunya, naturalment, sent el mateix impuls per refer-se junt amb aquelles altres terres germanes que com Mallorca i València tenen un mateix contingut espiritual, racial i lingüístic. Però cal confessar, i això amb tot el dolor, que si la Catalunya estricta ha arribat a aquest estat de maduresa de seu sentiment nacional, retrobat a través d'una bella renaixença literària i d'un profund i extens desvetllament polític, no podem dir el mateix de les altres terres germanes que, com Mallorca, no obstant d'haver passat pel mateix estat de renaixement literari i d'haver sabut conservar amb tota la frescor la seva dolça parla, no ha trobat el seu propi esperit, i això és degut a haver estat mancat d'un encertat moviment polític que hagi sabut amarar-se d'un profund i sant mallorquinisme.

Part de culpa la tenim els mateixos catalans de la Catalunya estricta, que constantment hem absorbit tots els valors mallorquinistes per a incorporar-los a la nostra política local. Ens hem desentes, com si per a nosaltres no tinguessin la més petita valor, de les incidències de la política de Mallorca; l'hem deixat a mercè dels polítics caciquils, que han orientat tota la seva política com era lògic, no pas de cara a Catalunya, sinó vers els governs de Madrid, i instauren una era de baix i vulgar provincianisme, que fa que Mallorca, no obstant tenir la nostra mateixa parla, el mateix esperit i la mateixa Història, reaccioni davant Catalunya de la mateixa manera que ho faria Cuenca o Saragossa.

Es hora ja que rectifiquem la nostra conducta en quant fa referència a les coses de Mallorca, però cal fer-ho amb molt seny i cura, ja que una política feta en nom de Catalunya seria rebuda amb unànime hostilitat, per creure-la absorbent i imperialista. Han d'ésser els mateixos mallorquins, que des de diferents partits de casa nostra han sabut demostrar les seves activitats i forta capacitat, els que enduguin el moviment bo i

—!Hay que ver con la hazaña que Lerroux ha planteado el debate político.
—Sí, i també hi ha que veure amb l'Azaña que s'ha trovat al Congrés

aixecant bandera d'anti-caciquisme i de mallorquinisme, i serà aleshores quan, retrobada la seva ànima que la farà sentir profundament mallorquinista, espontàniament i sense que sembli una coacció per part nostra, sentirà aquella catalanitat que està per damunt de la Catalunya estricta, de Mallorca, de València i àdhuc del mateix Rosselló, i que sols pot capir-se a través del ple retrobament de l'esperit local.

Serveixi com exemple aquest discurs pronunciat pel batlle de Mallorca, jove de cultura exquisida i de profund mallorquinisme, en la obertura del Congrés de Metges de la llengua catalana, on d'una forma espontània i sense que fos obligat per cap circumstància ni per ningú, fa un cant a la gran Catalunya, que la perfila i matitza amb tanta pulcritud i justesa de mots, a través de la seva ànima mallorquina, no desfigurant-la amb l'excés de llum i colors que traspua d'aquella illa meravellosa, ans al contrari: es vigoritza i li fa veure aquells estels solitaris que voldria per cada una de les banderes de Catalunya, València i Mallorca, perquè juntes formessin la constel·lació de la gran Catalunya incorporada amb les altres, procedents dels altres pobles ibèrics.

Josep DENCAS

Galícia

“Castellanos de Castilla,
Tratade ben ôs gallegos;
Cando ban, ban como rosas;
Cando ben, ben como negros.”

No sabríem parlar de Galícia sense recordar aquests versos tan significatius de Rosalía de Castro. Aquesta lírica plorosa de Galícia tanca tota una força reveladora d'una llengua i d'una terra bandejada. Els veritables poetes gallegos que s'han expressat en llur pròpia llengua, diríeu que llur obra és un lament continuat de sentimentalisme patriòtic, un plor que regalima sang, però que en el fons de tot hi ha la força heroica d'una raça esclava que es rebella amb una valentia extraordinària contra l'opressor. Es per això que aquests versos de Rosalía de Castro, que semblen un prec, un lament humiliant, no són res més que un crit d'alerta d'aquesta terra formosa que es diu Galícia.

No ens proposàvem pas, en escriure aquestes ratlles, fer un estudi de la poesia galaica. Hem volgut solament esmentar aquests versos per la significació que tenen i pel que representen per als gallegos autonomistes i en general. Avui que tenim a Barcelona com a hostes il·lustres dos diputats galleguistes, Otero Pedrayo i Castelhaio, no sabríem parlar-ne sense recordar aquests versos, perquè com a catalans els hem sabut interpretar a la nostra manera i perquè tant s'adiuen amb les nostres aspiracions, que són les mateixes de Galícia.

Avui que els homes de la República espanyola han de resoldre el plet de Catalunya i dels altres pobles ibèrics, potser no ens escau aquest retret que signifiquen els versos de Rosalía de Castro. En altre temps

els hauríem esmentat com un retret a la monarquia, com un crit de separatisme, però avui solament els esmentem com a acte de germanor vers Galícia i els seus diputats,

Encara és fresc en nosaltres el record dels actes de la tan anomenada Triple Aliança, que es celebraren a Barcelona l'any 1923, dos dies abans del fatal cop d'Estat del ditunt Primo de Rivera. Galícia, com Bascònia, havien esdevingut germanes nostres. S'havien apropat més a Catalunya per a afermar més, totes tres, llurs aspiracions, les quals foren aturades, temporalment, és clar, per la quixotada del Directori Militar. Avui, però, que sembla que anem pel camí de veure resolt el plet de les nostres llibertats, trobem just aquest homenatge que Catalunya tributa a Galícia, puix que ve a afermar la nostra germanor per damunt de les incorrectes oposicions dels Unamunos, Royos i Valles-Inclans, els tres renegats de les aspiracions de llurs propis països.

Hem sofert massa anys tots junts una mateixa opressió. Es just, doncs, que ens donem tots les mans per esdevenir més aviat lliures, fins que aquests versos de Rosalía de Castro ja no siguin sinó com un lament de temps antic i perquè als castellans de la República no se'ls hagi de demanar que tractin bé als gallegos o als bascos o als catalans, etc. etc., com durant tantíssims anys s'ha demanat als catalans de la monarquia representada per un rei estranger opressor dels mateixos castellans i de tota la Península.

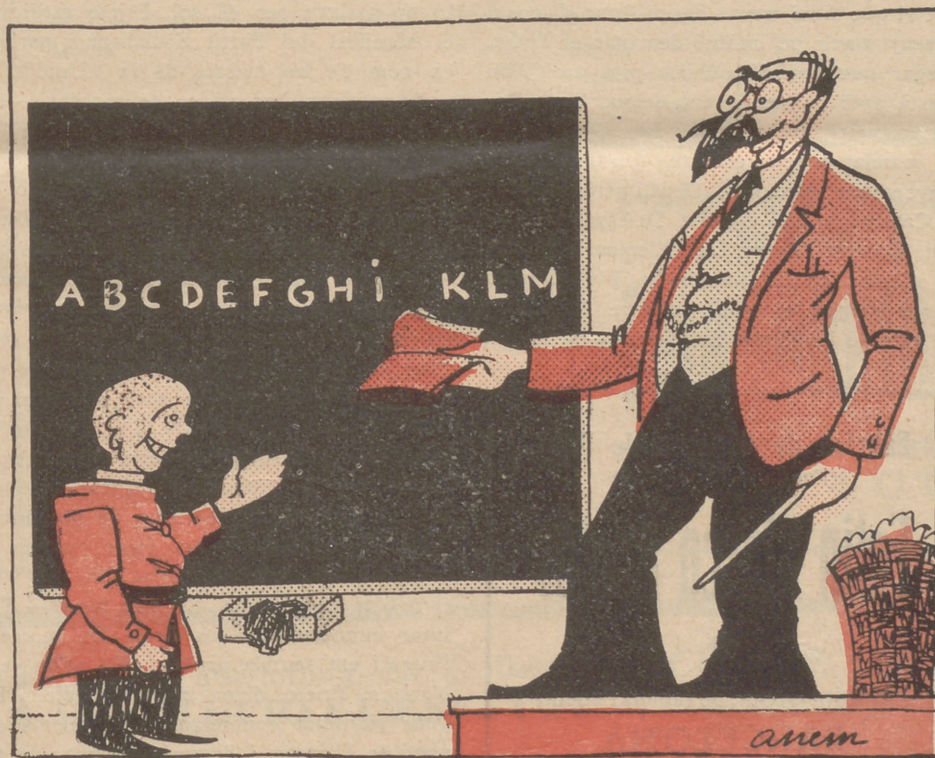
Nosaltres que no hem trepitjat la terra de Galícia, l'hem sentit potser de més aprop—malgrat la distància que ens separa—a través dels seus ideals i de les seves aspiracions de poble esclau, i l'hem sentit més encara per boca dels propis gallegos durant tres anys consecutius al Marroc, on ens havien portat tots junts a vessar la nostra sang

pels interessos d'un rei infame i traïdor. Aquells soldats gallegos, en mig de les seves sofrències, ens feren conèixer la veritable terra de Rosalía de Castro. Potser en cap d'ells—tots gent humil—hi havia despert el sentiment nacionalista galleg, però això sí: tots ells se sentien extraordinàriament enamorats de la seva pròpia terra. Es per això, també, que ens sentim més apropats a Galícia, perquè per tot els hem sentit com a germans. Es per això que no sabríem acabar aquests mots, que no són sinó una salutació als diputats galleguistes, hostes de Barcelona, i una adhesió a l'homenatge a Galícia, sense dir que si ens hem après de memòria aquells versos de Rosalía de Castro, no ha estat pas per fer-nos ressò d'un lement, sinó per identificar-nos més en la nostra germanor vers aquesta terra, tan germana nostra que aspira a tenir una mateixa llibertat i que sap demanar per boca de la seva gran poetessa el bon tracte dels opressors, encara que per damunt de tot no diu sinó que vol la seva pròpia llibertat, però que sap tan bé com nosaltres que les llibertats d'un poble no es damanen a manera de plany, sinó que deuen saber-se imposar.

Diputats Otero Pedrayo i Castelhaio: Que la vostra estada a Catalunya us sigui benestant i que en deixar-nos us entorneu amb la fermesa d'adquirir, com nosaltres, la nostra, la vostra llibertat.

J. M. PROUS i VILA

CATALANS!
COMPREU
LA RAMBLA

—Com és que et descuides la J?

—Es que no vull saber res dels aragonesos.

Reportatges al minut

DOS ESTILS

Dos homes. Dues èpoques. Dues maneres. Dos gestos. Dues oratòries. Azaña. Lerroux. Dues històries polítiques. Es a dir, una sola. Perquè—sortosament per ell i per la República—Azaña no té història. La tindrà—i altra—per a exemple i estímul de generacions que encara no han entrat a la vida pública.

Aquesta sessió solament de dimarts, a la Cambra de Diputats, no ha estat una qüestió política entre dos partits, ni un debat a l'altura d'una discussió de programes, d'una crítica de procediments o d'una oposició a determinades orientacions de Govern. No. Ha estat alguna cosa més greu, essencial en aquesta hora de la República.

Aquesta: la pugna entre l'esperit de la Revolució d'abril i l'esperit de la Restauració. No de la Restauració d'un rei, sinó de la Restauració d'uns procediments, d'uns homes i d'uns mètodes. Política del nostre temps i política d'un altre temps que hauria d'haver caducat.

Azaña. Lerroux. Per Azaña no hi ha més cera que la que crema. Constitució, Parlament, majories i minories. La revolució, en fi, que revolució volen dir encara a Espanya aquests quatre conceptes precisos. Per Azaña tot el que no sigui severa sotmissió a aquesta llei de la democràcia, és mandanga o dictadura. Ell s'hi sotmet i—home lleial—accepta fins a tots els sacrificis, el deure estricte del mandat. Socialistes? Republicans? No. Vots. "Sabeu per què—pot preguntar—les lleis que votem no són socialistes? Simplement, perquè el Partit Socialista no té al Parlament els 20 vots de majoria absoluta. Per res més. Per res menys".

No hi ha més cera que la que crema. Tot el que sigui treure el problema d'aquest terreny, sortir pel món i demanar el Poder, al·legar que l'opinió pública està amb l'un o està amb l'altre, és anti-democràtic, anti-parlamentari, anti-racional. Les Corts tenen un mandat precís, estricte, consignat a la convocatòria electoral: Constitució, Estatut de Catalunya, Llei Agrària, Delegats de Treball, Control Obrer, Llei Electoral. Doncs, les Corts han de complir-lo. I el Govern no té perquè anar-se'n mentre l'aguantant els vots de les Corts. Simplement.

Azaña. Lerroux. Lerroux és sempre la hipòtesi, la frase, el miting, l'apetència, la rebeldia senil del "Patriarca" que no entèn com es pot prescindir de la seva història per governar la República. La incomprensió d'un nou estil en la política del país. La necessitat de viure i morir en aquest àmbit tèrbol, misteriós i obscur del "ara tu", "ara jo", "ara l'altre". L'entrada franca a tots els homes que la demanin, encara que ahir vagin posar els seus periòdics al servei de la militarada, el seu esforç al servei del monarca, la seva fe o la seva conveniència al servei de la oligarquia ignominiosa.

Lerroux. L'home que pot afirmar avui, dimarts, que "cal demanar, exigir el Govern quan aquest constitueix un dany greu per al país, com és el cas del Govern Azaña", per oblidar demà, dimecres, derrotat per Prieto, les seves paraules pronunciades el dia abans. Per oblidar-les per prescindir-ne i per no insistir-hi quan s'ha vist que, després de dir-les, no havia passat absolutament res.

I per posar, ell, l'agraviat, una signatura més al manifest del Partit Socialista...

REEDICIO DEL PROGRAMA DE LA REPUBLICA?

Quan "El Sol" d'avui, dijous, resumeix en un breu comentari el debat polític d'aquests dies, diu—jo voldria que tingués raó—que els discursos pronunciats vénen a ésser la reedició total del programa de la República.

Arriscada em sembla l'afirmació. Ah, si fos certer l'auguri! En efecte, la càlida oratòria de Prieto, que ha pronunciat un dels millors discursos de la seva vida, ha apuntat vers la permanència del 14 d'abril. Prieto no parlava per ell sol. Prieto ratificava el Manifest del Partit Socialista i parlava en nom de les masses de la "Unió". El verb passional—en esforç de contensió—del líder socialista senyalava el sacrifici de l'obrisme democràtic en complir punt per punt els compromisos de la Revolució. A canvi del sacrifici, l'exigència que la República mantingués els postulats essencials que en aquella hora gloriosa de la proclamació impulsaven les masses a canviar el règim espanyol.

Però Lerroux podia quedar-se. Lerroux podia posar moralment la seva signatura al peu del Manifest socialista. I és aquí, és en aquesta antítesi socialisme-lerrouxisme (equilibrada per la democràcia burgesa que personifica Azaña) allà on hem de preguntar-nos, amb angoixa, si pot ésser possible la "reedició" de què ha parlat "El Sol" en comentar les jornades. Els dies futurs—d'un futur immediat—ens ho diran. De moment, l'auguri em sembla arriscat. No m'ho semblaria si Prieto, d'una manera explícita hagués plantejat concretament el dilema davant de Lerroux i l'hagués portat a la necessitat terminant de declarar, ell i la mi-

norria que acapdilla, la seva fidelitat estricta, precisa, als postulats de la Revolució, que eren, que són afirmacions de llibertat, de justícia social, de renovació de mètodes, de sistemes i de vides.

Com a exponents concurrents, aquests: Estatut de Catalunya, Reforma Agrària. Intervenció obrera, sobre el carril de la Constitució.

Però no un Estatut de Catalunya on es puguin negar els principis essencials d'autonomia—com fa Lerroux cada dia—, ni una Reforma Agrària on es puguin negar els drets dels camperols andalusos—com fa Lerroux cada dia—per recordar-se només dels drets dels propietaris.

Veurem. El futur immediat—i "immediat", que com van les coses pot ésser qüestió de poques hores—ens dirà concretament si el debat polític d'aquests dies ha tingut o no eficàcia. Ens dirà si els discursos que s'han pronunciat són o no una "reedició total del programa de la República". Franca-ment, el conista no pot sentir-se massa optimista. A l'altura que han arribat les coses costa de posar fe en l'antítesi socialisme-lerrouxisme, equilibrada per Azaña.

I no pel que l'antítesi té de socialisme. Pel que té de lerrouxisme.

SANTALO

Un mestre d'estudi. Poques vegades era ara "mestre d'estudi"—noble concepte—ha adquirit tanta noblesa com en aquest home físicament aspre, dur, cantellut, que és Santaló, diputat per Girona, alcalde avui de Girona.

Un mestre d'estudi. Té un aire llunyà i concentrat, uns gestos amples, i una bona veu de pagès. En el fons és un apassionat i estima el vi i la tramuntana de les cares terres de l'Empordà, amb la seva mar i el blau espès de les muntanyes. Els diumenges d'estiu, així que pot, fuig de Girona i se'n va a la costa. Se'n va a les cales, espaldats avall, i deixa que el gran sol li cremi la pell i els ulls, sobre l'arena.

Un mestre d'estudi. Ha sentit tots els afanys dels homes lliures i tots els afectes que li han portat les clares sardanes d'infants. Ha sentit tot el què hi havia d'emoció i de possibilitat en l'ànima estranya de

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Anglès

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)
BARCELONA

EXCURSIO MARITIMA

a
**Sant Feliu de Guíxols
i S'Agaró (Costa Brava)**

DIUMENGE 31 JULIOL

VIATGES BLAUS

Rambla dels Estudis, 12

les aules escolars, a l'hora del cap-vespre, quan cauen les tardes, i els llibrots són abandonats sobre les taules tintades, i els infants berenen a les llars el bon pa amb mel de les mares.

Un mestre d'estudi. Ha viscut tots els dolors d'una cultura guanyada a cops de puny, cara a cara amb la vida, front a front amb l'adversitat. I ara, amb la cultura al cervell i al cor, la guarda com qui guarda un tresor, amb les mans sobre el pit i les dents serrades.

Un mestre d'estudi. Avui a la Cambra de Diputats, a l'hora que les cares aules són buides i els llibres abandonats sobre les taules, allà a l'"estudi" provincià, Santaló ha parlat dels seus infants catalans, de la seva vida catalana, del seu afany de "mestre d'estudi" català. Feia uns grans gestos amb el braç i la seva veu de pagès tenia una rara solemnitat sobre els escons grana de l'hemicicle.

Sobre els escons hostils, espessos, estranys, que jo no sé si entendran mai la bona veu de passió d'aquest "mestre d'estudi" empurdanès...

Josep Maria MASSIP

Moviment polític

L'ASSISTÈNCIA SOCIAL DEL CASAL D'ESQUERRA ESTAT CATALÀ DE GRÀCIA

El diumenge passat a la tarda, amb motiu de repartir-se lots de vestits als infants de famílies necessitades del districte VIII, es congregà a l'ampla sala d'actes del Casal d'Esquerra Estat Català de Gràcia, una gran gentada, especialment socies de la Secció Femenina, del cabal de la qual es confeccionaren més de dos cents vestits que es repartiren a la mainada.

La Presidenta de la Secció Femenina, Na Donato, dirigí unes paraules als presents encoratjant-los a ajudar l'assistència social que s'han emprès les dones del Casal.

Na Pilar Florensa secretària de la secció, manifestà que l'acte que es celebrava, no fos considerat com una caritat ni d'humillació, sinó com un acte d'amor i de justícia a què venim obligats tots en ajut dels nostres germans caiguts o vençuts per les

Rectificació del Cens Electoral

Del 15 al 30 d'aquest mes són exposades al públic, a tots els Ajuntaments, les llistes provisionals del nou Cens Electoral per a la seva rectificació.

Tenen el deure de demanar la inclusió:

Tots els ciutadans, de l'un i altre sexe que tenint un any de residència al Municipi, hagin complert 23 anys o els compleixin el primer de desembre vinent, i no figuren a les llistes.

Els que hagin canviat de domicili d'ençà de la inscripció

Els que figuren a les llistes amb noms, ofici o edat equivocats.

Les llistes de Barcelona són exposades al Palau de Projeccions del Parc de Montjuïc.

La Secretaria General de l'Esquerra Republicana, Via Laietana, núm. 48, A, segon, segona, telèfon 15580, es posa a la disposició de tots aquells que vulguin utilitzar-la per comprovar llur inclusió al Cens.

necessitats: sentiment arrelat al nostre cor i exemple predicat pel nostre capdill en Francesc Macià.

Acabà amb un crit de Visca l'Avi! que fou contestat per tots els assistents.

Finalment, foren repartits els vestits, dolços i joguines dels infants i de les mares.

S'adheriren a l'acte els senyors, Puig i Ferrer, Gassol, l'Alcalde, senyor J. Agudé i el President de la Generalitat, senyor Macià.

CASAL D'ESQUERRA, ESTAT CATALÀ DE GRÀCIA

Avui, dissabte, a les deu de la nit, el diputat a la Generalitat senyor Ferreres i Duran, donarà una conferència pública al Casal d'Esquerra, Estat Català de Gràcia (Sta. Agueda, 40 i Menéndez Pelayo, 175), tractant sobre "L'obra de govern realitzada per la Generalitat de Catalunya".

La vetllada teatral organitzada pel Casal d'Esquerra, Estat Català de Gràcia omplirà el dissabte, dia 16 del corrent el teatre del C. Artesà de socis i simpatitzants, que es solidaritzen amb l'obra cultural i patriò-

tica que ve portant a cap el Casal a la barriada de Gràcia.

La representació anà a càrrec de la companyia de la Penya dels Vitjans de Gràcia, secundats per algun element del Casal que posà en escena: "Un milionari del Puxet", i que fou representada amb tota propietat, demostrant els aficionats que hi prengueren part, posseir dons de vertaders artistes, pel que se'ns faria impossible senyalar els qui més es distingiren, car tots hi possaren una intel·ligència i voluntat insuperable.

Subscribiu-vos a

Ràdio Barcelona

Casp, 12 - BARCELONA

Productos Alimenticios
de Régim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

Està a punt de sortir un llibre d'actualitat que tothom ha de llegir: **LA CLASSE OBRERA, LA REPÚBLICA, LA REVOLUCIÓ I L'ESTATUT**, de PERE FOIX; amb un pròleg de Josep Maria de Sucre.

Una pesseta volum.—Comandes a tots els quioscs i a Llibreria Vilella, Barbarà, 15, i a Muntaner, 42, Barcelona

T E A T R E

D'UNA POSSIBLE SUBVENCIO

Fa poc temps que han finit les temporades que podríem dir-ne oficials de teatre català. Encara, de tant en tant, apareix en algun periòdic algun comentari o balanç de la temporada.

Els altres anys, per aquest temps, tot era finit, i del teatre català no se'n cantava gall ni gallina fins que arribava setembre. Quan arribava setembre, sí: algun comentari, alguna intervenció, els projectes generosos de cada any, que cada any esdevenien mesquins...

Però mentre durava l'estiu ningú no es preocupava ni es recordava del teatre català: ni els que bé o malament—més malament que bé—en viuen. Ja no cal fer referència al públic, perquè el públic no se'n preocupa ni durant l'hivern. I això que autors i empresaris li fan un teatre a mida, que ells creuen a mida, pensant-se seguir els gustos d'aquest públic. Però com que no el consulten, el públic, en veure el teatre gris, burgès, infectament burgès, sense suc ni bruc, sense emoció, sense gràcia, sense intel·ligència, es sent decebut i ofès, i es queda a casa. El seu gest pot traduir-se així:

“—Jo no sóc tan bèstia com aquests senyors es pensen.”

I ha deixat buïdes les sales del teatre català.

Aquest any hom parla del nostre teatre amb una febre, amb un entusiasme veritablement sorprenent. Es diuen noms d'empresaris, d'autors, d'actors. Sonen mots inflats deliberadament: patriotisme, intel·ligència, Catalunya.

Els que, veritablement i sincera, estimen el nostre teatre, pensen, esperançats: “Potser sí que aquesta vegada anirà de debò”.

Aquesta vegada voldríem que veritablement anés de debò. Aquesta vegada voldríem que si es dona la subvenció—perquè diuen que donaran una subvenció i aquest és el motiu d'aquest entusiasme que no havíem vist cap altre any—es donés, a canvi, un teatre intel·ligent, civilitzat.

Teatre intel·ligent i civilitzat no vol pas dir teatre ensopit. No cal pas acollir-se a la bajanada, a la barroeria, per a fer riure un públic.

Em sembla bé que es doni una subvenció. Però no pot donar-se pas—és ben llasimós dir-ho—per mèrits contrets fins ara. La subvenció s'ha de donar sense favoritisme

mes de cap mena i a qui ofereixi més garanties.

M'han dit que tres o quatre autors—tres o quatre autors que no vull nomenar ni qualificar—han anat a oferir la subvenció a un determinat empresari.

En nom de qui? En nom de què? Es que el teatre català, amb subvenció ara, l'han de seguir abassegant els tres o quatre autors de referència? Fóra grotesc i fóra tristíssim. I fóra d'escassa utilitat per al teatre català. Les subvencions s'han d'atorgar no a quatre autors, sinó a tots els autors: àdhuc els que no escriuen a “La Publicitat”, que eren gairebé els únics que estrenaven darrerament. Per sort, l'empresari alludit sapigué refusar dignament.

La subvenció ha de matar la capelleta: aquesta capelleta que no ha donat cap glòria al teatre de Catalunya. I no és pas que tingui prejudicis de cap mena: quan s'han estrenat obres com “Civilitzats tanmateix” i “Fidelitat”, m'han semblat dignes de tot elogi.

Que s'atorgui la subvenció. Però sense altres compromisos que els de fer una temporada amb tota la dignitat possible.

BARCELONA

“Tres líneas de “El Liberal”, comèdia en tres actes de don Serrano Anguita.

Serrano Anguita ha escrit comèdies que em plauen més que aquesta. “Tres líneas de “El Liberal”, no és una comèdia menyspreable. Sobretot en els temps que correm.

Desde les seves primeres comèdies, m'ha semblat veure en Serrano Anguita un actor força estimable.

Recordo, per exemple, “El celoso extremeño”. Després ha escrit “Manos de plata”, “Papà Gutiérrez”, “Tierra en los ojos”.

Serrano Anguita no és un autor d'alta volada, no és genial, no és un revolucionari del teatre. Les seves comèdies—que són ben seves perquè ell sap donar-los-hi l'empremta de la seva personalitat—, són les comèdies de sempre, però escrites d'una manera que no sembla la de sempre. Ja és un mèrit.

Serrano Anguita escriu unes comèdies amables, intrascendents, que no són res de l'altre món, però que tenen un to, una discreció i un bon gust dignes d'elogi.

Aquestes són les característiques de “Tres líneas de “El Liberal”, comèdia que no és pas una de les millors d'aquest estimable autor, però que ja voldríem que s'hi assemblessin, en bondat i en intel·ligència, totes les que ens arriben de Madrid.

LLUIS CAPDEVILA

El vot de les dones

—Ja té raó el padre Anselmo: fins que les dones votin no anirem bé.

Després del grrran debat polític

Lerroux.—Dèu meu! I pensar que sóc un gat vell de la política!
—El que tu ets. és un gat dels frares...

DELMON...

Sandino

Sandino: un home admirable avui; una incògnita per al futur.

1914. Un tractat entre Nicaragua i els Estats Units atorgava a aquests darrers certs avantatges al golf de Fonseca i el dret a obrir un canal a través de Nicaragua.

Ara bé: Nicaragua s'havia compromès amb Costa Rica a no fer concessions per a construir canals a través del seu territori sense el consentiment de Costa Rica, i aquest país protestava de aquell acord. Per altra banda el golf de Fonseca no pertany solament a Nicaragua sinó també a les repúbliques de El Salvador i Honduras, les quals van jutjar aquell tractat com atemptatori contra llurs drets, i sobretot, contra llur independència i llur sobirania. El poble de Nicaragua n'era també contrari, però l'imperialisme yanqui havia imposat als nicaragüencs un govern de factura pròpia que li aplanava el camí per a aconseguir els seus desigs.

Feia uns anys els nordamericans havien protegit una revolució contra el president Zelaya perquè aquest s'oposava a les pretensions dels capitalistes yanquis i l'afusellament de dos nordamericans, sorpresos i sorpresos quan anaven a fer volar amb dinamita un vaixell ocupat per les tropes de Zelaya, fou un pretext per a que els fustellers nordamericans ocupessin el país.

Es signà el tractat i els Estats Units aconseguien, per tres milions de dòllars que havien de pagar a Nicaragua, el dret a construir un canal, per la ruta de San Juan i el Gran Lago o per qualsevol altra ruta sobre el territori de Nicaragua; el control, per un període de noranta nou anys, de les illes pel mateix període de temps i l'opció a prorrogar el dret a aquesta base naval per un període igual al de la concessió inicial.

Els nicaragüencs s'aixecaren en armes contra els invasors i Sandino al davant d'ells. Li enviaren per tal de subornar-lo un tal Johnson que en una lletra, en la qual li demanava audiència, li deia: "Es muy posible llegar a un acuerdo conveniente para usted..." Sandino això ho prengué malament i li contestà: "...previniéndole que si viene con intención de comprar nuestro patriotismo, imponiéndonos condiciones indecorosas deberá hacer antes su testamento..."

Si s'estudia la vida de Sandino fins el moment de posar-se al front de la revolució no té una sorpresa, perquè res no feia veure en Sandino un guerriller.

Cèsar August Sandino va néixer l'any 1895 al poble de La Victoria, d'uns juvenils pares de disset anys, als quals ve abandonar, seons conta ell mateix en una lletra adreçada l'escriptor Froilan Turcios, als dotze anys per tal d'anar a cercar aventures.

Aquestes aventures no tingueren res de bèliques. Es reduïren a canviar d'ofici cada

vegada que canviava de residència, la qual cosa s'esqueia sovint: treballà a nues mines d'Honduras, a fines plantacions de bananes, a les indústries del petroli a Tampico, fou mecànic, periodista... Dugué durant uns anys una vida atzarosa i bohèmia que li feu recórrer les grans ciutats i centres industrials de diversos països americans, però mai no manifestà cap vocació per a les armes. Pel contrari, fou sempre un bon treballador encara avui Sandino recorda amb un orgull i xic infantil la seva laboriositat que acredita una col·lecció de certificats que conserva.

La seva tornada a Nicaragua s'escaigué amb la presa del poder pel general Chamorro que començà una política de persecució i empresonament contra els elements liberals del país.

Quan Sandino arribà a Nicaragua feia pocs dies que el seu pare havia estat empresonat, i ell mateix, que notenia altra significació política que la d'haver treballat uns anys abans en unes eleccions, hagué d'amarregar-se. Durant una temporada fou perseguit implacablement i la seva vida de fugitiu li féu conèixer el terreny que la província de Nueva Segovia pam a pam, cosa que li havia de permetre, més endavant, combatre amb un enemic que li és estrordinàriament superior pel nombre de soldats i per l'armament.

Desde que Sandino inicià la seva gesta èpica combatent inlassablement els servidors de l'imperialisme yanqui ha estat sempre difícil de saber la seva situació exacta, per que no disposa de fàcils mitjans de comunicació i les noves oficials són sempre tendencioses. Quan són de origen yanqui el qualifiquen de bandit i de insurrecte (!). Estem

acostumats, però, a copsar la realitat a través de les fantàstiques informacions que serveixen les agències del capitalisme internacional.

Els procediments emprats pels nordamericans en la seva política d'expansió justifiquen totes les gestes de rebellia; per altra banda, homes de reconeguda solvència intel·lectual presenten Sandino com un patriota noble i liberal. Les condicions en què ve sostenint la seva lluita li descobreixen una abnegació i una noblesa que no us permeten de classificar-lo com un vulgar general de "república americana".

El manifest que uns anys enrera Sandino Sandino adreçà als homes d'arreu del món descobria una de les més grans marranades que en qüestions de finances s'hagin realitzat. Tan mateix el govern facciós es reconegut per la majoria dels governs del món, perquè és un òrgan del govern nordamericà, la qual cosa vol dir que oficialment Sandino és reconegut com un bandit i un insurrecte.

Sandino, però, compta amb la simpatia dels homes liberals de tot arreu. Avui per les vagues notícies que d'ell ens arriben, li atorguem tota la nostra simpatia i desitgem cordialment que arribi a foragitar de Nicaragua els agents de la púrria capitalista.

Què passaria si mai arribés a vèncer els invasors i els governs venals? Haurem de blasmar-lo algun dia? Ens sorprendria i ho lamentariem.

Fa uns dies, el president Moncada declarava que podia donar-se per acabat d'una manera definitiva el moviment revolucionari. Això ens recorda Primo de Rivera quan deia que havia ofegat el catalanisme.

Vicenç RIERA

La "cogida" de l'Alexandre (a) "El Emperador"

Des del meu escó

JOSEP ORTEGA I GASSET O LA INFALIBILITAT

Com la immensa majoria dels liberals, jo sentia i sento certa admiració per aquest home d'esperit subtil i intel·ligència aguda. En sentir-lo, però, per primera vegada al Parlament de la República, es produí en mi certa reacció.

Aquests savis, així que surten del laboratori i s'acaren amb la vida i amb el poble, no semblen els mateixos.

En un article publicat a "L'Opinió", em vaig atrevir a dir que un polític savi és una gran cosa, però que un savi posat a fer de polític, sovint resulta una calamitat, i si està tocat del pecat d'orgull, una doble calamitat.

A "La Publicitat" li va semblar una bona ocasió de posar-me en ridícul—atrevir-se un diputat de l'Esquerra contra una firma semblant!—i va reproduir el meu article posant-hi un comentari irònic.

Ara que ha passat prou temps perquè les coses es confirmin o es desmenteixin, seria interessant de saber si "La Publi"—també més tocada de sabiduria que de sentit i visió polítiques—segueix tenint el mateix concepte polític d'Ortega i Gasset, que li va suggerir el comentari esmentat.

GUANYARAS EL PA...

En paquet certificat m'ha arribat al Congrés un tros de pa que uns segadors de la província de Cuenca m'envien perquè vegi quina mena de pa es dona als que es passen deu hores sota la inclemència del sol, segant el riquíssim blat.

Si no m'haguessin dit que es tractava d'una mostra de pa, m'hauria costat treball d'endevinar-ho. A cop d'ull sembla un tros de carbó, i en tastar-lo es troba amarg, terrós i insípid. Hom diu que és pa de segol. Algun gra que ha quedat sencer i pres entre la pasta, ho confirma; però cal afegir que amb una baixa qualitat d'aquest cereal, s'hi ajunta una elaboració deficient, quasi diríem criminal.

...I els homes que mengen aquest pa són els mateixos que seguen i baten el blat riquíssim, el de la blanca farina, el del pa dolç.

EL PALLASSO S'HA CANSAT

I que ens perdonin els pallassos autèntics. Nosaltres no tenim la culpa de que la llur noble professió serveixi de qualificat'u als qui fora la pista fan d'estirabot a les funcions nobles de la criatura humana.

Royo s'ha cansat d'utilitzar el Parlament

per a fer pallassades, i ha acabat morament esgotat, descompost, i físicament desmunat, arrugat, fet una llàstima. "Yo estoy cumpliendo con mi deber..." Quan ha vist que la gent ja s'havia cansat fins de riure, perquè per damunt de la rialla banal acaba per florir en l'home responsable el sentit d'una superior missió, s'ha volgut atrinxer o cercar explicació al ridícul en l'acompliment del deure. I bé; què hi farem! Cada u a compleix el deure d'acord amb la seva capacitat i mentalitat. El cas és que aquella interrupció meva: "Siga, siga su señoría en la pista", que tant d'aldarull va moure, ja no tenia ara aplicació formal. L'eufemisme la fa parlamentària, i aquest venia a ésser ara el seu defecte. Tal és el cas del senyor Royo Villanova, impropri de la dignitat del Parlament, on les formes parlamentàries resulten inadequades. Això explica que en una mateixa sessió un diputat socialista li hagi cridat: "Pallasso!", i el germà Puig i Ferrer: "Burro".

Amadeu ARAGAY

Parlament del batlle de Mallorca en el Congrés de metges de la Parla Catalana

La ciutat de Mallorca, saluda cordialment l'embaixada espiritual que li envia Catalunya amb els assitents al VII Congrés de Metges de llengua catalana, i amb els dignes representants de la Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona, i en donar-los la benvinguda no s'accontenta avui, solament amb la cortesia i amabilitat que, per costum, posem sempre per rebre als nombrosos hostes que tot seguit vénen a visitar-la, ni amb els tòpics d'un fred protocol; sinó que estèn els braços amb tota cordialitat, i amb la màxima efusió, per a donar-vos, amics catalans, una forta abraçada de germanor.

I en agrair la nostra ciutat la distinció que li heu fet d'ésser triada com el primer lloc, fora de Catalunya estricta, per a continuar les vostres admirades tasques científiques, voldria en justa compensació, posar, més que mai, a contribució, totes les seves bellesses, tots els seus encisos, per fer la vostra estada a Mallorca el més grata possible; i, voldria, sobretot, la col·laboració de la flor del seu esperit, perquè així, en lloc de considerar-vos forasters entre nos-

altres, poguessiu sentir aquí, el mateix que dintre de Catalunya, amb igual intensitat, amb la mateixa fragància, la idea de la pàtria aimada.

Els pobles que, com Catalunya i Mallorca, tenen comunitat d'història, comunitat de raça, comunitat d'art; que parlen la mateixa llengua, l'únic llenguatge que podem parlar sense comprometre l'espontaneïtat de la nostra emoció, han de tenir forçosament comunitat d'esperit. Per això, els nostres poetes—els poetes sempre són els qui millor saben escoltar la veu vertadera del poble, els que saben sentir les paraules de la terra—des de Marian Aguiló, han vingut a incorporar fraternalment, tots els seus cantars a la renaixença literària de Catalunya. I, si aquesta còpula espiritual, ha estat possible en l'ordre literari, s'hauria d'estendre als altres ordres de la vida, en lloc d'aquest allunyament que, dissortadament, sens dubte, encara existeix.

No hi ha, repetim, una diferència d'esperit. El que hi ha és una diferent intensitat de vibració; mentre que a Catalunya aquesta vibració és intensíssima, a Mallorca la veneració que els mallorquins tenim per totes les coses nostres, resta encara quasi per complet subconscient. Es de desitjar, doncs, que el vostre pas, serveixi de fertilitzant de l'esperit de la nostra terra; que el vostre viatge sigui l'auba d'una era en totes les regions que parlem "el bell catalanesc" i que puguin formar, com antany, aquella constel·lació esponerosa en la qual cada estel conserva la claror pròpia; constel·lació que no s'havia de formar novament per afeblir el concepte de la pàtria espanyola, sinó, contrariament, per engrandir-lo i reconfortar-lo.

He d'aprofitar també l'avinentesa per testimoniar a través de vosaltres, la nostra simpàtia vers la germana Catalunya, en aquests moments solemnes en què gràcies a la República sembla que comenci a respirar l'aura d'ivina de la llibertat.

I, per acabar el meu pobre parlament amb qualque cosa digna de la solemnitat i significació de l'acte i dels brillants discursos de què m'han precedit, vull recordar unes quantes paraules d'un dels poetes capdals de Catalunya, el nostre Joan Alcover, que no sols saludava la regió germana, sinó que marcava un camí lluminós a seguir quan deia:

"Mallorca vetu el Montserrat,
i, si de nit, no se colombra,
llums de claror donem a l'ombra
posem-hi focs de germanat."

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

L I T E R A T U R A

Frank Swinnerton

De tant en tant, entre la palla bibliogràfica més o menys universitària i seminarista que encara véu la llum a Barcelona, degut a la manca del sentit de tria dels nostres editors, salta un volum que realment val la pena d'ésser comentat i pres en consideració. Aquest és el cas del "Nocturn", de Frank Swinnerton, que acaben de publicar les benemèrites "Edicions Proa", en la traducció de Maria Teresa Vernet.

Frank Swinnerton era un desconegut a Catalunya. Són ben pocs els nostres curiosos que coneixien aquesta novella en l'original anglès o en la traducció francesa. Direm, doncs, per orientar el lector, quin lloc ocupa el seu autor en la literatura anglesa contemporània. Després de Galsworthy i Bennett, el camí de la gran narració moderna ha estat obert de bat a bat per als joves. Se'ls ha acusat d'industrialistes, però no pot negar-se que gràcies a ells la novella anglesa ha seduït el món. Industrialitzats o no, han produït obres fortes i vivents. D'aquesta generació heròica, cal posar en lloc d'honor W. D. Lawrence, mort fa poc, un autodidacta de tota la vida, dotat d'una puïança creadora realment impressionant. La seva producció gairebé no és res més que una infinita variació a l'entorn de temes freudians. El problema sexual, encara tan poc explotat a la hipòcrita Catalunya actual, és a la base d'ell i de l'obra dels que el segueixen. Miss May Sinclair ha tractat també, narrativament, qüestions de consciència i de fisiologia, no gaire dissemblants dels temes de Lawrence. I resulta curiós veure la diferència de matisos d'un tema sexual, segons sigui interpretat per un novel·lista masculí o femení. Formen part d'aquesta ge-

neració Frank Swinnerton, E. M. Forster, J. D. Beresford, Huc Walpole, Compton Mackenzie i Walter de la Mare. Vener. després les dones, imitadores de May Sinclair, generadors d'un estrany impressionisme psicològic, que relliga Lawrence amb Proust, amb una influència vistent dels novel·listes rusos, sobretot de Txècov. Al davant d'elles cal posar-hi la delicada Catarina Mansfield, morta en plena juvenesa, i que deixa uns quants contes perfectes dins el seu estil. Clemència Dane, Rebeca West, Dorotea Richardson, no són pas desconegudes del nostre públic femení. No és possible oblidar la gran Virginia Woolf, autorea d'aquest joïell que es diu "Mrs. Dalloway", traduït al català. Finalment, ja tocant a nosaltres, cal posar-hi David Garnett, amb "La dona convertida en guineu", i John Rodker, autor de "Muntanyes russes", que joestic traduint actualment al castellà. Davant d'ells, s'hi ha de posar James Joyce, l'autor gloriós d'"Ulisses", amb la seva formidable grandesa reconvadora.

✱

"Nocturn", de Frank Swinnerton, és una novella d'aquestes que donen voltes a l'entorn de la quotidianitat arran de terra. Dividida en tres parts, "El vespre", "La nit" i "El matí", no fa més que interpretar una doble aventura sentimental, de dues noies germanes de classe mitjana. Els temes dels capítols són vulgars: la invitació, el desig, l'aventura, el retorn a casa. Si acció hi ha, és una acció en concavitat. No passa res. Però amb quina gentil delicadesa hi són estudiades les fines reaccions de les ànimes mesquinament quotidianes de Keith i Jenny, de Alf i Emmy! Totes les opaques cruïlles monòtones de les vides abandonades en la grisor d'un pisot del vell Londres, a redós

del pare malalt, són resseguides lentament i minuciosament, com amb un llumet de mà, i muntades amb un estil despullat, gairebé periòdic de tan concís. La divina ingenuïtat dels primers amors, que hom creu indefectiblement que acabaran en matrimoni, gronxats per un yacht i passejats pels carrers deserts sota el clar de lluna, l'anada al teatre, gairebé com un somni oriental de tan fantàstic, són interpretats amb una parquetat deliciosa. L'escena dels dos amants dins el yacht, el sopar inefable, són moments de narració perfecta, que no s'obliden mai més. Frank Swinnerton té el do admirable de no moure's mai de la quotidianitat vulgar, però revestint-la d'un contorn irreal que només pot ésser obra d'un gran líric. La conversa de Keith i Jenny, el passeig de Alf i Emmy, són d'una delicadesa emocionant. Hom n'admira sense reserves el rar do de veritat profunda, no pas la veritat de la novella realista, sovint pretext infecte per a fer brutícia narrativa, sinó l'íntim realisme del cor humà, que s'extenua descobrint el fons més recònditament immanent de l'ànima dels protagonistes. En cada una de les reaccions d'aquestes existències animals, d'aquestes vides sense llusor, Frank Swinnerton s'esforça en copsar allò que és general, no pas per una visió arbitrària de simplificació psicològica, sinó per un secret instint que el mena a cercar i trobar les arrels dels sentiments més purs i més íntimament cellats. Les figures tenen sempre una fina disposició ingènuament optimista, joguines d'illusió, ànimes en estat negatiu, però sempre amb una tensió continguda, com en una obscura consciència de la passivitat dins la qual viuen i creixen llurs desigs i febles voluntats. Ànimes noblement populars. I mai malaltes. Això ens priva, per tant, de parlar de la "Confessió de mitja nit", de Duhamel, amb l'ambient del qual hi ha com un llunyà lligam de reminiscència vaga. Són esperits sans, mai revoltats, sempre resignadament pacients amb llur sort. Només, al final, el plor de Jenny, en retornar a la vida del seu pisot, al costat de la germana i el pare, després de la nit meravellosa, posarà un lament amarg, perquè Keith és molt lluny, inabastable. I acabarà asserenant-se "per tornar a l'antiga manera de veure les coses". Però sabem que no anirà molt lluny. Després del nocturn, tot restarà igual, amb una mica més de melangia per la vida aventurera, entrevista al yacht.

✱

Frank Swinnerton, en les vides monòtones dels seus personatges, pot simbolitzar també tota la vida humana. La gran emoció del seu "Nocturn" ve de l'impuls de les figures, gairebé estàtiques, vers el món de la superació quotidiana. Res de brillants. Només el quàdruple anhel de dos homes i dues dones cap al món del somni cordial, per retornar a la vulgar vida quotidiana, com si no hagués passat res. Poques novel·les ens deixaren, en llegir-les en l'idioma original, una

Si em torna a estripar el vestit, em comptes d'atacar al drac, m'hi faig a clatellades

sensació tan pura de delicadesa acerba com aquesta, renovada avui en llegir-la en la molt excellent versió catalana. Maria Teresa Vernet, una de les nostres dones més documentades, ha copsat exactament els matisos de la prosa anglesa i llurs equivalents catalans. Celebrem que la traductora hagi estat una dona. I la felicitem respectuosament.

A. ESCLASANS

Fruita verda

Perquè la branca reia gerda
i el fruit brillava de claror,
hem mossegat la fruita verda
i ara en sentim tota l'aspror.

Poble que vius en la incultura
i baladreges constantment,
mai colliràs fruita madura
amb la verdor del pensament.

Surt de la teva tosca dèria
de bellugar-te en torpitud,
car la ignorància és la misèria
i el jou i l'esclavitud.

Pensa bé, i de seguida
podràs allargar la mà;
ara no saps mai la mida
ni com ni quan l'has d'allargà.

La teva força s'esquerda
perquè no hi poses raó;
mossegues la fruita verda
i t'encomanes l'asprò.

Quan t'has de moure no goses,
en tot hi veus l'entrebanc
i els grans destorbs i les noses
els portes tu, dins la sang.

Prepara't per l'embranchida;
que la ment et guii el pas
i amb l'empenta decidida
sempre sabràs on vas.

Trenca-ho tot, si tens consciència
del que tens de construir.
Si et rebelles amb demència
el gest no et voldrà obeir.

I, per més que et sembli gerda
la fruita de la illusió,
mossegaràs fruita verda
i hauràs de sofrir l'asprò.

Salvador PERARNAU

**La pàtria és com un arbre
que com més enfonza les arrels
en el cor de la terra, més alt i
esponerós es fa i recull els vents
de tot arreu.**

J. PUIG I FERRETER

L'estructuració de l'ensenyament a Catalunya

ENSENYAMENT PRIMARI

I

No som pas nosaltres els que posem esperança en l'aprovació de l'Estatut. Amb tot, si aquest s'aprovés no ho serà sense gros dany en l'articulat que comprèn les qüestions d'ensenyança.

Sense pessimisme, i amb l'esperit lliure de pensament que d'aprop o de lluny faci referència a l'Estatut, anem a parlar de les orientacions que hauran de seguir en matèria d'ensenyança el dia de demà, els Governos de Catalunya.

En principi s'ens presenta com a greu problema a resoldre tot allò que fa referència a l'ensenyament primari. A Barcelona hom està treballant de ferm per tal que el problema de l'ensenyança dels nostres infants deixi d'ésser-ho. L'obra intensa i altament meritòria del Patronat Escolar de la nostra ciutat n'és el millor exemple.

Però Barcelona amb prou treballs arriba a encerclar la tercera part dels infants de Catalunya. En una ciutat densa i compacta com la nostra, els grans Grups escolars vénen a ésser el millor mitjà per a resoldre el problema de l'ensenyament primari.

En les altres poblacions importants de Catalunya, o sigui en totes les poblacions que passen dels deu mil habitants, el problema pot ésser solucionat d'igual o semblant manera que a Barcelona. Grans grups escolars, dirigits per persona competent i amb professorat compenetrat amb la direcció. Cal evitar que en aquests grups es pugui presentar la competència entre algun ele-

ment del professorat i la Direcció. Som àdhuc més partidaris d'una bona Direcció i un professorat format per mitjanies que no pas d'una situació massa desigual entre professorat i Direcció.

En les localitats que no arriben als deu mil habitants el problema és diferent i se'ns pot presentar amb dos aspectes diferents. Per un cantó tenim la població de distribució disseminada, d'activitats generalment agrícoles, i per altra part tenim els pobles d'estructuració compacta.

Aquestes dues configuracions urbanes fan que no poguem seguir el mateix traç ni emprar les mateixes solucions per a resoldre l'afer d'establir escoles acondicionades i suficients pels infants dels diferents pobles.

Quan la població és compacta, podem recórrer a les escoles graduades distribuïdes amb clar criteri per la població. Cal tenir en compte que no és prudent de posar en una aula més de quaranta alumnes.

Quan la població és disseminada cal llavors anar amb més compte, car de la bona situació, pel que fa referència a la distribució topogràfica de la localitat de les escoles que hom ha de fer, depèn en gran manera que la concurrència en aquestes escoles sigui la deguda. No sols cal tenir esment de l'edifici que hom va a construir; cal també curar de què els camins que hi porten estiguin acondicionats. Cal pensar, i moltes vegades això cau en oblit, que els infants han de fer aquest camí amb pluja i amb sol, amb llum i amb fosca.

Fer escoles! Bona dita! Cal fer-ne moltes, però s'han de fer bones i pensant amb el cap. Pressupostar alguns milions per a la construcció d'edificis ha costat sempre molt, però ha costat força més el construir edificis escolars que estiguin realment capacitats pel que han de servir.

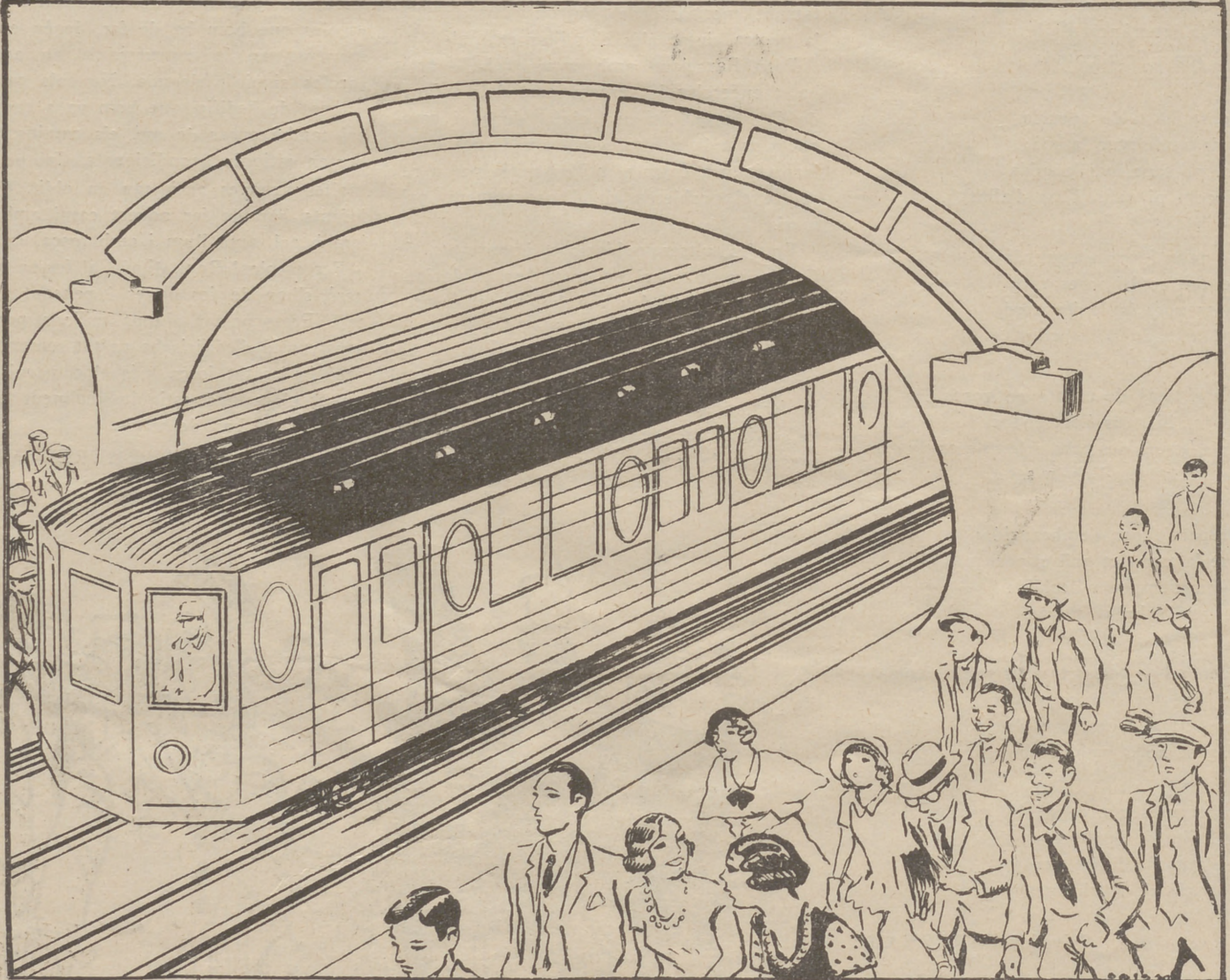
MARC-AURELI VILA

Al "Real Club Republicà"

En Pic.— Com que veig que això de governar, cada dia es presenta més difícil, un servidor canvia per primera vegada de partit.

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé amb les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyacuació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efícas per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulante de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estircina, ni fòsfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem

Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines:

EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524 i 16525 i 16526.

Subcentrals:

Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50341. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals:

Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona:

Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet:

Central: Lanreà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Telèfon 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet:

Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

R E P I C S

EN UN MATEIX DIA

Lerroux, a Montemayor, deia que no plantejaria el debat polític perquè entenia que podia perjudicar la República. Guerra del Río, a Barcelona, afirmava que Lerroux, l'endemà passat, faria al Parlament una requisitòria formidable contra els socialistes i el govern. Contradició, doncs, entre Lerroux i Guerra del Río. Però la raó era d'aquest, perquè el debat polític fou plantejat precisament pel mateix Lerroux que dos dies abans el considerava bon xic perillós pel règim. Es que el "caudillo" s'havia mogut per propi impuls o sota la pressió de les seves hosts?

El fet era que Lerroux s'equivocava de mig a mig en dir que el debat polític podia perjudicar la República, perquè l'únic perjudicat havia d'ésser ell, que després d'aquest debat ha quedat desinflat i més allunyat del Govern que mai.

LES DOTS DE POLEMISTA

Han mancat absolutament a Lerroux, en aquesta oració. Després d'haver-lo afaitat, don Inda, a pèl i a repèl, don Alejandro no tingué esma per a res de profit. Resultava grotesca la pobra defensa de Lerroux, que d'acusador passava a acusat i era altament còmic que donés les gràcies a En Prieto per la "consideració" amb què l'havia tractat.

MAURA O LA CORDIALITAT

Decididament, el fill de Maura és l'encarnació de la cordialitat. En emprendre Companys i ensenyar-li una mostra del treball d'un escolar català n'ha donat una prova. Perquè no ensenyava, també, els treballs d'escolars espanyols? A procacitat i analfabetisme ens guanyaran sempre.

L'ESPERIT DE CONTINUITAT

Amb la seva actitud, però, Miquel Maura es continua a si mateix i continua les gestes dels Maures. Recordeu aquell Antonio Maura del Barranco del Lobo, de la setmana tràgica i de l'assassinat de Francesc Ferrer? Doncs vegeu com n'és el seu legítim continuador, aquest fill de Maura que va excitant les passions antiliberals i imperialistes.

SINCERITAT

Però el fill de Maura ha tingut un bell moment de sinceritat. Fou quan s'adreçà a Lerroux en plena Cambra i li demanà: No sou a l'oposició, doncs? Perquè estar a l'oposició, criticar, combatre, enderrocar, és la flaca de Miquel Maura. Si fins es combatia a sí mateix quan era ministre! Altre moment de sinceritat el tingué, en sortir,

quan es mostrava indignat i congestionat perquè en Besteiro no l'havia deixat esbravar-se.

DOS EN LLOC D'UN

Finalment, ha quedat resolt l'afer del monument a Pi i Margall. A la cruïlla Passeig de Gràcia-Diagonal hi serà aixecat un bell obelisc que no entorpirà gens el tràfic, ni matarà la perspectiva i portarà un medalló amb el relleu del gran català.

La baluerna d'En Blai serà emplaçada a la Diagonal, davant de l'ex-palau reial, on tindrà sobrat espai i guanyarà en perspectiva. Demés, un monument a la República i a l'seu apòstol, dignificarà aquell lloc que havia empestifat el baf pudent del darrer borbó.

MUSSOLINI ACAPARADOR

La darrera crisi italiana no ha tingut pas per objecte, com han dit oficialment, canviar uns ministres gastats per altres més fresquets, sinó que ha estat un pas més de Mussolini cap a l'acapament de carteres. Dia arribarà que el "Duce" serà l'únic ministre del Govern i, conseqüentment, acapararà les consignacions monetàries de tots els ministeris.

EL MAL CAÇADOR

Fins ara a Catalunya, en el nostre llegendari, coneixíem el mal caçador.

I ara el mal caçador ha pres còrpora humana. L'esdeveniment ha tingut lloc a Madrid en la persona de don Alejandro Lerroux. Don Alejandro Lerroux ha dit abans del debat parlamentari:

—Jo soy un cazador... (Música de "Lluïsa Fernanda").

Sí, ell és un "cazador", però el tret li ha sortit per la culata.

L'HEROI

A l'inefable "A B C" hem vist una fotografia d'aquell Pepe Blanes que a Madrid agredí Ventura Gassol... i després, veient que Ventura Gassol s'hi tornava, fugí com un conill.

En la foto apareix aquest pobre beneït prenent un aperitiu. "A B C" publica la foto no a títol de curiositat, sinó com si es tractés d'un heroi.

I ja ho és per ells, car tothom té els herois que es mereix.

LI HAN CANVIAT EL NOM

Sabeu com li diuen a Madrid a don Alejandro?

Don "Alejarse".

I, en efecte: cada dia se'n "alejan" més.

Aviat només li quedaran els "senyors" de la Unió Patriòtica.

DEU DONA FAVES...

A Royo Villanova, el divertidíssim Royo Villanova que ha tingut la virtut de convertir el Congrés en una pista de circ, li regalen una casa. Li regalen els que voldrien deixar sense casa a tots els homes honrats d'Espanya.

Trobem que aniria més bé que, en lloc d'una casa, li regalessin una gàvia.

BOGADA

Aquesta setmana al Parlament hi ha hagut bogada. A càrrec de Manuel Azaña i Indaleci Prieto.

La roba bruta anava al compte de Lerroux, l'ex-emperador del Paralel, que avui és més emperador que mai.

POBRES SENYORS!

Fa quinze dies que no s'ha sentit tossir cap general.

Només han estornudat els ex-amics de Primo de Rivera, que somniaven una dictadura més o menys radical.

Però això, avui, senyors, és com somniari truites.

LA RABASSA MORTA

L'altre dia, en un poble del Penedès que celebrava la festa major.

Uns senyors, entre ball i ball, parlen del problema dels rabassaires. Un d'ells, diu:

—Què deu ésser això de la rabassa morta? En sento parlar molt, però mai no he pogut saber què és.

Sí, és clar. Això els senyors no tenen costum de saber-ho. Això només ho saben els pobres pagesos.

DON MIGUEL

Don Miguel de Unamuno, o la intemperància.

Ara don Miguel vol saber per què les regions de França no demanen l'autonomia.

Hi ha moltes raons, don Miguel. Però amb una que n'hi diguem n'hi haurà prou perquè a França no han hagut de sofrir un Alfons XIII.

QUE NO ES QUEIXIN

Els diputats cavernícoles es queixen que el president de la Cambra els apliqui tan novint la guillotina als seus debats.

Que no es queixin, que si fos el poble l'encarregat d'aplicar-la ho faria amb una guillotina molt més eficaç.

Imp. "La Campana"; Om, 8.—Barcelona